

Úvod

Predmetom predloženého materiálu je návrh MEMORANDA O POROZUMENÍ, ktoré by malo byť uzavreté medzi Mestom Košice a UNHCR (Úrad vysokého komisára OSN pre utečencov).

Predmet

- 1.) Účinnejšia prezentácia mesta Košice pri spolupráci s vrcholovými medzinárodnými organizáciami pri riešení aktuálnych krízových situácií.
- 2.) Úrad vysokého komisára OSN pre utečencov bol na Slovensku založený v roku 1993 a reálne začal pôsobiť od 01.01.1994. Zástupcovia UNHCR začali v meste aktívne pôsobiť bezprostredne po vypuknutí vojnového konfliktu na Ukrajine. UNHCR s mestom aktívne spolupracuje v otázkach zabezpečenia ochrany práv utečencov.

Dôvodová správa

Prvoradým cieľom UNHCR je zabezpečiť ochranu práv a blaho utečencov. UNHCR sa usiluje zabezpečiť, aby každá osoba mala právo vyhľadávať azyl, nájsť bezpečné útočisko v inej krajine alebo sa dobrovoľne vrátiť domov. Úlohy UNHCR sú určené štatútom organizácie, Dohovorom o právnom postavení utečencov z roku 1951 a Protokolom z roku 1967.

UNHCR poskytuje utečencom ochranu a pomoc na základe ich potrieb a bez ohľadu na ich rasu, náboženstvo, politické názory a pohlavie. Pri všetkých svojich aktivitách venuje UNHCR pozornosť zraniteľným skupinám, obzvlášť potrebám detí a presadzuje rovnaké práva pre ženy a dievčatá.

Pri svojom úsilí ochraňovať utečencov a pomáhať pri riešení ich problémov, UNHCR spolupracuje so štátnymi orgánmi, orgánmi samosprávy a s mimovládnyimi organizáciami.

Všetky aktivity UNHCR v Slovenskej republike prebiehajú v úzkej súčinnosti s Regionálnym zastupiteľským úradom UNHCR pre strednú Európu, ktorý má sídlo v Budapešti. Regionálny Zastupiteľský úrad koordinuje aktivity aj ďalších stredoeurópskych krajín, vrátane Poľska, Českej republiky, Maďarska, Slovinska, Rumunska a Bulharska.

Bezprostredne po vypuknutí vojnového konfliktu na Ukrajine začalo mesto spolupracovať aj s UNHCR, najmä pri zabezpečovaní základných potrieb ľudí, ktorí hľadali v meste Košice útočisko pred vojnou na Ukrajine. UNHCR bola jedným s iniciátorov otvorenia „BLUE DOT“, bezpečného miesta pre matky s deťmi, ktoré bolo súčasťou Centra prvého kontaktu na Železničnej stanici, ktoré bolo v tom čase prevádzkované mestom Košice. Okrem toho poskytovalo aj konzultačnú činnosť a spolupráca spočívala aj vo výmene informácií a monitorovaní situácie. Zároveň sa zástupcovia mesta pravidelne zúčastňujú na podujatiach, organizovaných UNHCR (koordinačné fórum) a rovnako sú aj zástupcovia tejto organizácie pravidelne pozývaní na podujatia, ktoré v súvislosti s integráciou cudzincov na území mesta organizuje mesto Košice.

Mesto v súčasnosti, v spolupráci s CVEK a UNICEF pripravuje stratégiu integrácie cudzincov na území Košice a chce k jej príprave prizvať aj ostatné veľké medzinárodné organizácie, ktoré pôsobia na území mesta a Slovenska. UNHCR môže vďaka svojej medzinárodnej pôsobnosti pomôcť pri príprave skutočne kvalitnej stratégie, ktorá mestu

pomôže pri integrácii čoraz väčšieho počtu cudzincov, a ktorá bude v budúcnosti nápomocná pri zvládaní možných migračných kríz.

Spolupráca tiež otvára možnosti získania finančných prostriedkov na financovanie rôznych aktivít v oblasti integrácie cudzincov, jednou z takýchto aktivít je v súčasnosti aj pripravovaná rekonštrukcia priestoru v CVC na Popradskej ulici, ktorá sa realizuje za podpory UNHCR a v spolupráci s UNICEF. Priestor bude následne slúžiť potrebám partnerských organizácií na podujatia týkajúce sa integrácie cudzincov v meste Košice.

Aktivity v oblasti integrácie budú tiež zamerané na mapovanie potrieb prístupu k službám, ako sú zdravotníctvo, vzdelávanie, sociálno-právna ochrana detí, identifikácia služieb, ktoré by mali byť posilnené v prípade krízovej situácie, koordinácia partnerov a aktérov na úrovni mesta, pomoc pri vypracovaní stratégie integrácie a inklúzie cudzincov.

Na prehĺbenie spolupráce a využívanie celého spektra možností spolupráce, ktoré partnerstvo s touto organizáciou ponúka je potrebné podpísanie Memoranda o spolupráci medzi UNHCR a mestom Košice.

Záver, odporúčania:

Keďže mesto Košice je partnerom ukrajinských miest Užhorod a Charkov (máme podpísané dohodu o spolupráci), a vzhľadom na európsku prioritu podpory utečencov z Ukrajiny, odporúčame posunúť túto spoluprácu na vyššiu, účinnejšiu úroveň, čo nám navrhované Memorandum umožní.

Z vyššie uvedených dôvodov považujeme spoluprácu s UNHCR v oblasti integrácie cudzincov v Slovenskej republike a pomoci utečencom za mimoriadne dôležité a hodné podpory mesta, rešpektujúc aj skutočnosť, že táto spolupráca by doplnila aj našu existujúcu spoluprácu s inými organizáciami. Významné praktické skúsenosti organizácie UNHCR v riešení otázok utečencov a v neposlednom rade aj integrácie cudzincov by boli určite vkladom pre mesto Košice.

Z uvedených dôvodov, odporúčame predložiť a schváliť Mestskému zastupiteľstvu v Košiciach návrh MEMORANDA O POROZUMENÍ medzi mestom Košice a organizáciou UNHCR.

V Košiciach,

Spracoval: JUDr. Roman Dohovič

Príloha: Memorandum o porozumení medzi mestom Košice a UNHCR (Úrad vysokého komisára OSN pre utečencov)